

Bài 27

CHÚA GIÊ-SU DẠY SỐNG KHIÊM NHU

Dẫn nhập

Trong cuộc sống, người khiêm tốn thường được yêu thương và đón nhận, cho dù họ yếu kém, có khi còn tội lỗi nữa. Đối với Chúa cũng thế, người có tội mà khiêm tốn thật lòng sám hối và hoán cải, thì được Chúa đón nhận và được kể là công chính.

1. Bài Tin Mừng (Lc 18, 9 – 14)

Đức Giê-su còn kể dụ ngôn sau đây với một số người tự hào cho mình là công chính mà khinh chê người khác: “Có hai người lên đền thờ cầu nguyện. Một người thuộc nhóm Pha-ri-sêu, còn người kia làm nghề thu thuế. Người Pha-ri-sêu đứng thẳng, nguyện thầm rằng: ‘Lạy Thiên Chúa, xin tạ ơn Chúa, vì con không như bao kẻ khác: trộm cắp, bất chính, ngoại tình, hoặc như tên thu thuế kia. Con ăn chay mỗi tuần hai lần, con dâng cho Chúa một phần mười thu nhập của con.’ Còn người thu thuế thì đứng đàng xa, thậm chí chẳng dám ngước mắt lên trời, nhưng vừa đấm ngực vừa thưa rằng: ‘Lạy Thiên Chúa, xin thương xót con là kẻ tội lỗi.’ Tôi nói cho các ông biết: người này, khi trở xuống mà về nhà, thì đã được nên công chính rồi; còn người kia thì không. Vì phàm ai tôn mình lên sẽ bị hạ xuống; còn ai hạ mình xuống sẽ được tôn lên.”

2. Giải thích

a. Người thu thuế thời Chúa Giê-su, theo quan niệm của người Do thái, là người vừa phản quốc, vừa phản đạo. Họ cấu kết với Đế Quốc ngoại bang để bóc lột dân tộc mình qua việc thu thuế. Họ thường lợi dụng nghề này để làm giàu cách bất chính (x. Lc 19,8). Tín đồ Do thái không giao du với hạng người này.

b. Pha-ri-sêu là nhóm người ưu tú, là bậc thầy trong dân. Họ am tường Thánh Kinh, thấu tóm mọi ảnh hưởng về kinh tế, chính trị, tôn giáo. Nhìn bề ngoài, ai cũng công nhận họ là những người đạo đức nhất:

- Một ngày đọc kinh 5 lần (sáng, giờ sáu, giờ chín, chiều, tối);
- Một tuần ăn chay 2 ngày (thứ Hai và thứ Năm);
- Dâng cúng 10% thu nhập cho Đền Thờ;
- Nhiều khi họ dang tay cầu nguyện giữa đường và nơi công cộng (nhưng để khoe khoang).

3. Kể chuyện

Thời Chúa Giê-su, trong xã hội Do Thái có hai hạng người khác nhau một trời một vực:

Hạng Pha-ri-sêu được dân chúng tôn trọng và gọi là Sư phụ (Ráp-bi). Ai cũng coi họ là người đạo đức trời vượt: đọc kinh 5 lần một ngày, ăn chay 2 ngày 1 tuần, lại còn dâng cúng 10% lợi nhuận của mình.

Hạng thu thuế bị xã hội tẩy chay. Không ai giao tế

với hạng người này, vì cho rằng họ là người vừa phản quốc, vừa phản đạo.

Thế mà lạ thay, Đức Giê-su dựng lên một dụ ngôn trong đó Ngài đề cao người thu thuế và hạ nhục ông Pha-ri-sêu. Tại sao vậy nhỉ?

Đức Giê-su không có ý đề cao hạng người thu thuế cũng không có ý muốn hạ nhục các ông Pha-ri-sêu. Nhưng có một thực tế phũ phàng, đó là các ông Pha-ri-sêu là hạng người giả hình. Họ chỉ dùng việc đạo đức để cầu danh cầu lợi. Vừa giả hình, vừa tự cao tự đại. Họ biến Đền Thờ thành nơi trục lợi. Họ đọc kinh cho dài, nhưng lại nuốt chửng hết tài sản của các bà góa (x. Mt 23,14). Họ giả hình để chính trị hóa và thương mại hóa tôn giáo. Họ dùng tôn giáo để ái quốc cực đoan, để cho cái túi của họ phình ra. Họ nắm giữ lề luật, kinh tế, văn hóa, chính trị của dân Do Thái. Họ chất lên vai người khác những gánh nặng mà không ai vác nổi, nhưng chính họ thì lại không buồn động ngón tay vào (x. Mt 23,4). Đó là tội nặng.

Đức Giê-su nêu ra những yếu tố vừa kể trên để lên án thói giả hình của họ. Ta hãy xem bức chân dung của ông Pha-ri-sêu trong dụ ngôn, thì sẽ biết được chân tướng của hạng người này:

- Đang tay cầu nguyện tại cung thánh;
- Cao ngạo khoe khoang mình là người không biết gian tham, mà chỉ lo làm lành lánh dữ;

- Coi mình hơn người khác: “Tôi không tội lỗi như người thu thuế kia”. Đã kiêu ngạo lại còn khinh người.

Như vậy, rõ ràng Đức Giê-su dị ứng với thói kiêu căng và đạo đức giả của các ông Pha-ri-sêu. Người kịch liệt chống lại tính tự cao tự đại, coi thường người khác của các ông Pha-ri-sêu.

Ngài lên án họ cách nghiêm khắc, vì thói giả hình của họ đối nghịch với Tám mối Phúc thật. Trong Tin Mừng Mát-thêu, Chúa còn đưa ra tám điều phản đối về thói đạo đức giả của các Kinh sư và người Pha-ri-sêu: “Khốn cho các người, hỡi các kinh sư và người Pha-ri-sêu...” (Mt 23, 13-32).

Ngược lại, nhìn vào chân dung người thu thuế trong dụ ngôn, chúng ta thấy:

- Đứng khom mình tận cuối Đền Thờ;
- Không dám ngẩng mặt lên;
- Tay đấm ngực, miệng thú nhận tội lỗi: Lạy Thiên Chúa, xin thương xót con là kẻ tội lỗi.

Với tất cả thái độ và cử chỉ của người thu thuế, Đức Giê-su kết luận: người này khi ra về thì được nên công chính. Thực tế ông là người tội lỗi, nhưng được trở nên công chính vì ông thực lòng sám hối, nhìn nhận tội lỗi của mình và xin Chúa xót thương tha thứ để trở nên con người mới.

Người khiêm tốn bao giờ cũng được yêu thương và

kính trọng. Thánh Kinh cũng nói Chúa hạ những kẻ kiêu căng xuống, nâng người khiêm tốn lên (x. Lc 1,52). Chúa Giê-su đã dạy: “Hãy học với tôi, vì tôi có lòng hiền hậu và khiêm nhường” (Mt 11, 29).

Như vậy, qua chân dung của hai hạng người khác nhau trong dụ ngôn, Chúa đề cao người có lòng khiêm tốn và lên án thói kiêu căng. Thói kiêu căng này được che đậy bằng những hình thức giả tạo bên ngoài, mà không phản ánh cái tâm thực bên trong.

Người Do Thái và người tội lỗi cầu nguyện.

Trong cuộc sống, điều gì cũng cần có hai yếu tố: hình thức và nội dung (vỏ và ruột). Cái vỏ bảo vệ cái ruột, nhưng cái ruột mới quan trọng. Thí dụ quả trứng gà: cái vỏ bảo vệ lòng trứng bên trong. Khi trứng nở thành gà con, thì cái vỏ không còn giá trị nữa, phải bỏ đi cho khỏi nguy hiểm.

Trong đời sống tôn giáo cũng vậy, cũng cần có hình thức là những nghi lễ bên ngoài: bái gối, cúi mình, rước sách... nhưng đó chỉ là những điều nâng đỡ tâm tình bên trong. Hình thức đạo là cần, nhưng không tuyệt đối. Cái tâm mới là quan trọng. Tuy nhiên, phải có sự hài hoà giữa hình thức bên ngoài và nội dung bên trong, không chủ trương thái quá như có người cho rằng: đạo tại tâm, yêu Chúa trong tâm là đủ rồi, cần gì đi lễ.

Nói như thế là nguy hiểm, chẳng hạn vợ chồng yêu nhau, nếu chỉ cần cái tâm, mà không cần những biểu cảm bề ngoài, liệu có được không? Cũng vậy, yêu Chúa chỉ trong tâm thì chưa đủ, cần biểu lộ qua các dấu chỉ bên ngoài.

Kết luận

- Chúa quý mến tính khiêm nhu và chống đối kịch liệt thói làm bộ đạo đức để mua danh lợi.

- Trong mục vụ của Giáo Hội hôm nay, nhiều người hay đề cao hình thức, ngậm ý khoe khoang. Họ sẵn sàng dâng cúng nhiều tiền để xây dựng nhà thờ, tổ chức những dịp lễ và những cuộc rước sách lớn, nhưng rất khó khăn khi làm bác ái cách âm thầm.

Cầu nguyện

*Lạy Chúa, xin cho con biết sống hiền lành và khiêm
nhu trước mặt Chúa và mọi người. A-men.*

